

**КЕНДЗАБУРО ОЕ
НЕБЕСНОТО ЧУДОВИЩЕ
АГУИ**

Превод от японски: Цветана Кръстева, 1983

chitanka.info

Когато съм сам в стаята, превързвам дясното си око с черна лента като пират. Правя така, защото с дясното око не виждам почти нищо, макар да не личи отстрани. Е, не че съвсем не виждам, но все пак. Щом река да погледна света с две очи, върху ясения, светъл и бистър свят плътно се наслажда друг — тъмен, мрачен, смътен. Ето защо, дори когато вървя по изрядно павирани улици, ме преследва усещане за несигурност и опасност; сковавам се от ужас като мишка, изпъзляла от канала; в лъчезарните и ведри лица на приятелите си откривам следи от нещастие и преумора; в миг губя почва под краката си, парализиран от отровата на безизходицата, която се прокрадва в мен и при най-обикновения всекидневен разговор. Но в крайна сметка навярно ще свикна. Ако това не стане, решил съм да нося черната лента не само в стаята, но и на улицата, пред приятели. Нека непознатите се подхилват и ме смятат за старомоден, нека се обръщат по улицата, не съм на възраст, когато подобни неща дразнят.

А сега искам да ви разкажа как за първи път в живота си спечелих пари. В същност заговорих за дясното си око, защото в момента, когато се случи нещастieto, съвсем неочаквано, без каквато да било връзка, си спомних за първите пари в живота си, макар да бяха минали десет години. Навярно омразата, която тогава пламна в сърцето ми и загложди цялото ми същество, в миг се стопи и ме накара да си спомня за това. Кой знае, накрая може би ще разкажа и за самото нещастие.

Когато преди десет години за първи път спечелих пари, зрението и на двете ми очи беше 2.0 диоптъра. А сега с едното вече съм съвсем зле. Времето започна да се движи. Времето, което отскочи от окоето ми, ударено с камък като от трамплин. Когато за първи път срещнах този сантиментален луд, все още възприемах Времето буквално, като дете. Нямах острото усещане, че Времето зад гърба ми ме наблюдава, а Времето пред мен ме очаква.

Преди десет години бях осемнадесетгодишен, тежах петдесет килограма и бях висок 170 сантиметра. Току-що бях постъпил в университета и си търсех някаква работа. Тогава не знаех добре френски, но много исках да си купя двата тома на „Очарована душа“. При това — московското издание с предговор на руски език. Беше

странно издание — не само предговорът, но и бележките, и коментарите бяха написани със славянската азбука, а текстът — на френски език, тъпче между двата вида букви се образуваше тънка черна ивица. На всичко отгоре беше по-солидно, по-хубаво и по-евтино от френското издание. Когато го открих в книжарницата за чужда литература, дори не проявих никакъв интерес към Ромен Ролан, но изведнъж започнах да се измъчвам от мисълта, че трябва на всяка цена да се сдобия с двата тома. По онова време ми се случваше понякога да изпадам в доста странно настроение, при все че самият аз дори не подозирах какво става с мен. Когато ме обхващаше подобно настроение, не намирах в него нищо тревожно.

Отскоро бях постъпил в университета и още не фигурирах в студентските списъци. Затова реших да търся работа чрез различни познати. В крайна сметка чичо ми ме представи на някакъв банкиер, който ми предложи работа.

Гледал ли си филма „Харви“? — попита ме той.

— Да, гледах го — отвърнах, като направих жалък опит да се усмихна, въпреки че за първи път изпадах в положението на човек, когото наемат на работа. Във филма „Харви“ Джеймз Стюарт живее с въобразяем заек, голям колкото мечка. Щях да се пръсна от смях, когато го гледах.

— Напоследък синът ми страда от манията, че го преследва някакво подобно чудовище. Напусна работа и седи затворен вкъщи. Понякога ми се ще да го накарам да поизлезе, но няма с кого да го изпратя навън. Съгласен ли си да го придружаваш? — попита ме делово банкиерът с все същата любезна усмивка.

Знаех доста неща за сина на банкиера — младия композитор Д. Беше авангарден музикант с награда от Франция, Италия, а снимката му постоянно се срещаше из списанията в рубриката „Хората на изкуството на утрешна Япония“. Не бях слушал нищо от основните му произведения, но бях гледал няколко филма с негова музика. В единия — приключенски филм за безпътни младежи, имаше изключително лирична музикална тема, изпълнявана на хармоника. Хубава беше. Когато гледах филма, майсторството на този тридесетгодишен мъж (всъщност, когато композиторият ме нае на работа, беше двадесет и осем годишен, сиреч точно толкова, колкото съм аз сега) предизвика у мен смътно безпокойство и възбуди фантазията ми. Отстъпих

хармониката си на по-малкия ми брат в годината, когато тръгнах на училище. Бях чувал за младия композитор и други неща освен общоизвестните. Знаех например, че е забъркан в скандални истории. Вътрешно не се поддавам на клюки, но все пак ми бяха известни някои подробности около смъртта на първородното му бебе, довели до развода му; знаех, че поддържа връзка с една киноактриса. Ала въпреки сравнителната си осведоменост нямах и понятие, че страдал от мания за преследване, и то от някакъв чудовищен заек като онзи във филма с Джеймс Стюард; за първи път чувах, че е напуснал работа и седи затворен вкъщи. Каква ли бе диагнозата на болестта му — тежка неврастения или пък направо шизофрения? — замислих се аз.

— Какво имате пред вид, като казвате „да го придружавам“? Разбира се, много ще се радвам да ви бъда полезен... — и най-сетне успях да скалъпя нещо като усмивка.

Този път се опитах да потисна в себе си напирещото любопитство и безпокойство, да му внуша искреното си съчувствие — но внимателно и с мярка, да го предам с израза на лицето и с гласа си. Не че настоявах за тази работа. Но това беше първият подобен опит в живота ми и от все сърце исках да се покажа възпитан и почтителен.

— Когато синът ми реши да излезе някъде из Токио, ще трябва да сте с него. Вкъщи е поверен на грижите на една медицинска сестра и досега не е проявявал грубост към нея. Тъй че и вие няма от какво да се боите!

Думите му ме накараха да се почувствувам като войник, уличен в малодушие и страх. Изчервих се и направих опит да загладя лошото впечатление.

— Обичам музиката и от всички най-много уважавам композиторите. С удоволствие ще придружавам господин Д. Ще ми бъде приятно и да разговарям с него — изломотих.

— Напоследък той изглежда напълно завладян от манията си и не говори за нищо друго — отвърна сухо и хладно банкерът и ме накара да се изчервя още повече. — Ще ви помоля още утре да го посетите.

— Имате пред вид да посетя дома ви, нали?

— Е, не е стигнал чак дотам, че да го приберат в лудницата! Вкъщи е! — каза банкерът с тон на абсолютно злонамерен човек.

— Ако ме наемете на работа, ще мина да се представя — казах засрамено, задавян от сълзи.

— О, не мога да кажа нищо. В същност той сам ще решава, тъй че моето мнение едва ли е необходимо. (Думите му събудиха у мен чувството на неприязън и аз реших: „Добре! Така да бъде! Отсега нататък ще считам господин Д. за свой работодател!“) Бих искал от теб да внимаваш, когато излизате на улицата, да не се замесва в различни разправии и скандални истории. Важно е за бъдещата му кариера, а и за доверието на клиентите към мен. Това е всичко.

„Така значи — помислих си, — излиза, че ми възлагат важна морална роля да бдя над семейството на банкера да не се почерни отново с отровата на скандала!“ Външно, разбира се, само кимнах в знак на съгласие, за да затопля с огънчето на доверие студеното сърце на банкера.

Но така и не посмях да попитам за най-важното — онова, което бе сковало здраво сърцето ми в този миг. Вярно, трудно е да попиташ нещо подобно: „Значи чудовището, което преследва сина ви, е някакъв двуметров заек като онзи от филма «Харви»? А може би е някакъв космат снежен човек?!“ Така че, вместо да задам въпроса, който ме интересуваше, продължавах да мълча.

Разбира се, едва ли бих могъл да попитам и самия композитор, но се успокоявах с мисълта, че щом се сближа със сестрата, ще успея да измъкна тайната от нея.

Като капак на всичко, когато вървах по коридора на връщане от кабинета на банкера, целият се тресях от чувство на унижение и позор като Жулиен Сорел след среща с важен човек; едно след друго си спомнях различни незначителни подробности и се опитвах да оценя поведението си и ефекта от него.

Една от причините при завършване на университета да не се явя на изпити за постъпване на работа бе и споменът за неприятната среща с банкера.

И въпреки всичко на следващия ден след часовете аз се качих на влакчето и се запътих към крайградската вилна зона, където се намираше имението на банкера.

Спомням си, че когато почуках на външната врата на имението, приличащо на крепост, отвътре се раздадоха вледеняващи крясъци на диви зверове като среднощ в зоологическа градина: „И-и, и-и...“ Бях

шокиран и обезкуражен — мина ми през главата, че това е гласът на моя работодател, и започнах да отстъпвам назад. За щастие в мен тогава не се породил съмнение, че този страховит глас принадлежи на чудовището — като заека от филма с Джеймс Стюарт, — което преследваше композитора.

Бях толкова откровено потресен, че слугата, който ме придружаваше, се разсмя на глас, без дори да се прикрива. В този миг през храстите забелязах в отдалечения полутъмен прозорец на пристройката още един човек, който се смееше, но беззвучно. Това беше мъжът, който ме бе наел на работа. Смееше се като лице от филм, чийто звук е прекъснат за малко. А ревовете на дивите зверове извираха отнякъде около него и се понасяха на всички посоки. Като се заслушах, разбрах, че вият няколко звяра от един и същи вид. При това толкова тънко, че звучеше като нещо извънземно. Слугата ме заведе до входа и ме остави сам. Опитах се да възвърна смелостта си, като си казах, че ревовете на дивите зверове навярно са записи от фонотеката на композитора; събрах сили, пооправих се и отворих вратата.

Вътре пристройката напомняше занималня в детска градина. Широката приемна беше така наблъскана с вещи, че буквално нямаше къде да стъпи човек — две пиана, един електрически орган, няколко магнетофона, грамофон, „миксери“ — апарати за презаписи — така ги наричахме в радиоточката, където работех като ученик в гимназията — и т.н., и т.н... По средата на стаята се въргаляше червена месингова туба, просната като куче. Точно така си бях представял работния кабинет на композитора и дори започна да ми се струва, че съм виждал някъде нещо подобно. А това, че Д. е напуснал работа и седи затворен вкъщи, сигурно е някаква грешка от страна на бащата! Композиторът се наведе да спре магнетофона. Някъде из дълбочината на систематичния хаос Д. направи сръчно движение с ръцете си и ревовете на дивите животни бяха всмукани мигновено в дълбоката тъмна дупка на мълчанието. След това ме погледна и по лицето му пробягна невинна и любопитна детска усмивка. Хвърлих бегъл поглед на цялата стая и като разбрах, че сестрата я няма, станах предпазлив, макар по всичко да личеше, че, както беше казал банкерът, Д. не е склонен към грубости.

— Чух за теб от баща ми. Е, хайде, заповядай! Ето оттам! — каза композиторът с равен и хубав глас.

Събух обувките си и без да обувам чехли, стъпих направо на килима. Огледах се, за да потърся нещо за седане, но освен малкото кръгло столче между пианата в органа нямаше нищо — дори възглавници. Заставах неловко прав с прибрани крака между празните шкафове за касети и някакъв барабан. Самият композитор се беше изправил с ръце на хълбоците и аз се почудих кога ли ще седне. Той продължаваше да ми се усмихва, без да ме покани да седна.

— Това одеде маймуни ли бяха? — опитах се да прекъсна мълчанието, от което напрежението нарастваше.

— Ами, не! Носорози! Пускам ги на бързи обороти и увеличавам звука докрай — отвърна композитора. — В същност може и да не са носорози. Но поне за такова са ми го дали. Сега, когато си вече тук, ще мога сам да отида да ги запиша.

— Значи ме наемате на работа?

— Разбира се! Не съм те повикал днес, за да те изпитвам! Та може ли ненормален да подлага на изпит здравомислещ?! — хладнокръвно и дори сякаш засрамено отвърна мъжът, който стана мой работодател.

В този миг ме изпълни със самоотвращение заради раболепното ми и угодническо отношение: „Значи ме наемате на работа?!“ Композитора се различаваше изцяло от деловия си баща. Трябваше да бъде по-искрен с него.

— Много ви моля, не се наричайте ненормален. Това ме смущава — помолих го. Дори да бе продиктувано от желанието ми да бъде откровен с него, все пак прозвуча доста нелепо.

Но композитора възприе думите ми сериозно и чистосърдечно:

— Да, да. Така да бъде. Ще ви бъде по-лесно да си вършите работата!

„Работата“ е доста неясна дума. Няколкото месеца, през които веднъж седмично го посещавах, „работата“ ми се ограничаваше с посещенията в зоологическата градина, където той записваше рева на носорозите, и в обиколки из Токио било с някакво превозно средство или пеша. Тъй че явно думата „работа“ в този случай употребявахме твърде условно. В същност що се отнася до мен, то аз наистина извърших голяма работа. Веднъж дори ходих чак до Киото по негово поръчение.

— И така, откога започваме? — попитах.

— Ако си съгласен, можем да започнем още днес.

— Нямам нищо против.

— Хубаво. Ще трябва да се приготвя, тъй че бъди добър да ме почакаш отпред.

С тези думи работодателят ми започна предпазливо да се промъква навътре в стаята, като внимателно прескачаше музикални инструменти, техники и ноти, сякаш газеше из блато. В дъното отвори една боядисана в черно врата и излезе през нея. В миг успях да съзря сестрата — доста възрастна жена с продълговато мрачно лице, набраздено с дълги и дълбоки бръчки. Тя подхвана композитора с дясната ръка, а с лявата затвори вратата. Помислих си, че както е тръгнало, едва ли ще мога да поговоря със сестрата, преди да излезем. Спрях се пред най-тъмната врата в полутъмната стая и започнах да обувам обувките си. В мен непрекъснато нарастваше безпокойство във връзка с предстоящата работа. Този мъж постоянно ми се усмихваше, отговаряше ми дори когато проявявах прекалено любопитство, но не направи от своя страна никакъв опит да подхване разговор. А може би трябваше да пазя мълчание? — минаваше ми през ума.

„Отпред“ — можеше да се разбира двояко, а аз исках да се покажа в най-добра светлина при първата си работа, затова застанах пред външната порта, откъдето се виждаше надалеч, и зачаках своя работодател.

Той бе дребен слаб човек с глава малко по-голяма от обикновеното. Имаше неправилен череп и голямо издадено чело, върху което се спускаха кичури чиста коса — личеше си, че иска на всяка цена челото му да изглежда по-ниско. Долната част на лицето му бе малка, а зъбите му бяха ужасно криви. Но приветливата усмивка, която му придаваше спокойствие и благородство, много му отиваше — може би това се дължеше на дълбоките му очи. А, общо взето, приличаше на куче. Върху сиви панталони от трико носеше пуловер на тънки райета като колони бълхи. Когато вървеше, гърбът му изглеждаше извит като на котка, а ръцете — необикновено дълги.

Най-сетне той се показва в далечината до задния вход. Върху раирания пуловер беше облякъл бледосиньо кожено палто и бе обул спортни обувки с бели гумени подметки. Приличаше на учител по пеене от началното училище. В ръцете си държеше черен шал и като че ли не можеше да реши дали да го сложи на врата си. Щом ме видя, той

ми се усмихна виновно. Оттогава нататък при срещите ни винаги беше облечен по един и същи начин, освен когато лежеше на леглото си в болничната стая. Спомням си добре облеклото му, защото мъжете, които носят къси кожени палта, ми напомнят някак си на преоблечени жени. Но това безформено палто, цветът — много му приличаха. Той се промъкна направо между храстите, като стискаше черния шал в дясната си ръка. Спря пред мен, повдигна ръката си и ме загледа въпросително. После внезапно уви шала около врата си. Беше четири часът следобед и навън бе вече студено.

Той излезе пръв през външната порта и тъкмо се бях запътил да го последвам (между нас вече съществуваха отношенията: работодател — подчинен), когато изведнъж усетих, че някой ме наблюдава внимателно. Обърнах се. В отдалечения прозорец, от който на идване ме следеше композиторът, съзрях старата сестра с лице, набраздено от дълбоки бръчки-рани — бе стиснала устни като костенурка и ни гледаше така, сякаш изпращаше войници-смъртници. Реших колкото може по-бързо да хвана сестрата и да я разпитам подробно за болестта на работодателя ми. Все пак обстоятелството, че не ми даде напътствия как да придружавам нейния болен — шизофреник, а може би и луд, — не говореше ли за немарливост в работата? Не беше ли това неин служебен дълг, така да се каже? А може би моят работодател бе съвсем безопасен и нямаше нужда от никакви предупреждения?

Щом излязохме на тротоара, той вдигна хлътналите си като на уморена жена очи и стреснато огледа улицата с именията, които изглеждаха необитаеми, взря се в редиците на покривите. Не зная дали това бяха симптоми на лудост, но явно имаше склонност към изненадващи, несвързани и бързи действия. Сетне вдигна очи към ясното късноесенно небе и ожесточено замига. Може би изглеждаше така заради дълбоките му очи с цвета на силен чай, но на мен ми се стори, че погледът му е много изразителен. След като примигна няколко пъти, отново впи очи в небесните висини, сякаш търсеше нещо съвсем определено. Вървах малко отзад и встрани от него и внимателно го следях с поглед. Освен движението на очите му изключително потресаващо впечатление ми направи движението на адамовата му ябълка — голяма колкото юмрук. Помислих си, че е трябвало да стане грамаден мъж, но поради някакви увреждания в

детска възраст не е пораснал и само от врата нагоре напомняше за онова, което му е било съдено да стане.

Работодателят ми свали очи от небето и щом улови недоумяващия ми поглед, каза със спокоен, но достатъчно твърд и нетърпящ възражения глас:

— В слънчево време много добре се виждат онези, които висят в небето. И То е там. Когато излизам под открито небе, често слиза на земята.

Уплаших се и започнах да се чудя как ще се справя със страховете му, които се проявиха толкова скоро. Как трябва да постъпя — дали да се преструвам, че вярвам в съществуването на това То? Много луд ли е той, или е само някакъв комик, който иска да ме въвлече в шегичките си? В този миг на крайна обърканост композиторът ми подаде ръка за помощ:

— Зная, че не ги виждаш. Нещо повече — сигурен съм, че дори То да слезе от небето тук, до мен, ти пак няма да го видиш! Само ще те помоля да не се учудваш, когато започна да говоря с Него. Ако изведнъж прихнеш да се смееш или се опиташ да ме накараш да млъкна, То ще получи шок, разбираш ли? Освен това, ако докато говоря с Него, почувствуващ, че искаш да ми кимнеш — моля те, стори го, при това на всяка цена одобрително! Как да ти кажа, разказвам му за Токио като за някакъв рай! Дори да ти изглежда лудост, представяй си, че е глупава пародийна сценка, и потърпи малко, а?! Кимай ми одобрително. Когато То слезе от небето...

Слушах работодателя си най-внимателно и разсъждавах по неговите искания. Това То — какво е? Голям колкото човек заек, който си е свил гнездо в небето?! Но вместо да изразя недоумението си на глас, попитах колкото може по-непринудено:

— Как най-добре ще мога да разбера, че е до вас?

— По вида ми! То слиза при мен само когато съм на улицата.

— А когато се качите в някоя кола?

— И в кола, и във влак, щом съм до прозореца, То идва винаги. Случвало ми се е да се натъквам на Него дори когато стоя до прозореца вкъщи.

— Добре, а сега? — попитах с ужас. Чувствувах се като тъп ученик, който не може да схване основните аритметични правила.

— Сега сме само двамата с теб — отговори великодушно работодателят ми. — И така, днес предлагам да се качим на влак, тъй като отдавна не съм се возил, и да отидем в Шинджуку.

Запътихме се към гарата на частната железница. През цялото време бях абсолютно нащрек, за да не изпусна, ако се появи нещо до работодателя ми. По всяка вероятност, докато чакахме влака, То така и не дойде. Стигнах до този извод чрез наблюдения — композиторът Д. не отговори на нито един от поздравите на хората, които минаваха по улицата край гарата. Той умишлено пренебрегваше онези, които се опитваха да влязат в контакт с него, сякаш докрай отричаше факта на своето съществуване и с вида си искаше да покаже, че онова, което се отразява в очите на хората, мълвящи поздравя, е в същност призрак, когото те приемат за реално човешко същество.

Това самоигнориращо отношение се прояви и на касата, и при контрольора. Д. ми подаде хиляда йени и ми каза да купя два билета, но когато понечих да му подам неговия, не си го взе. Докато чаках контрольора да перфорира билетите ни, Д. мина покрай него съвсем безучастно — като прозрачен човек. Във влака продължаваше да се държи така, сякаш другите пътници го смятат за празно пространство. Сви се на най-закътаното местенце в ъгъла, притвори очи и потъна в мълчание. Стоях изправен до него и с нарастващо напрежение очаквах кога през прозореца отзад ще влезе Онова и ще се настани до него. Разбира се, че не вярвах в съществуването на чудовището. Но се стараех да не изпусна мига, в който работодателят ми ще бъде обхванат от налудничавата си идея, защото, така или иначе, ми плащаха. През цялото време, докато пътувахме до Шинджуку, той се бе наежил като малко диво зверче и аз, естествено, реших, че небесният му посетител още не е дошъл. Но това беше само предположение. Може би тон се бе свил в черупката на мълчанието като охлюв само защото освен нас двамата имаше и други хора.

Скоро обаче дойде мигът, когато можах да се убедя в правотата на предположението си. Стана напълно ясно (напълно ясно — по реакциите), че някой е посетил композитора Д. Вървахме направо по една уличка пред гарата. Беше точно преди залез-слънце и минавачите бяха редки. Запътихме се към някакво място, където се бяха събрали неколцина души. Присъединихме се към тях. Надникнахме и видяхме, че по средата, заобиколен от всички страни с хора, съсредоточено се

въртеше около себе си старец, изглеждащ напълно погълнат от работата си. Беше почтен на вид човек с тъмен костюм и жилетка; в едната си ръка държеше кожена чанта, а в другата — чадър като прилеп. Бялата му коса, напръскана с брилянтин, бе леко разрошена. Издаваше странни звуци — като плаващ тюлен, и неистово се въртеше, потропвайки с крака, сякаш бе обезумял пред Смъртта. Лицата на хората, които го наблюдаваха, постепенно се разтваряха в спускащия се бавно мрак, а студът ги изсушаваше. Само лицето на стареца бе разгорещено, мораво и потно.

В този миг изведнъж забелязах, че Д., който трябваше да стои до мен, се бе оттеглил няколко крачки назад и от лявата си страна сякаш държеше за рамото някакво прозрачно невидимо същество, високо горе-долу колкото него. Той бе вдигнал лявата си ръка, бе образувал с нея нещо като кръг и нежно и изразително надничаше някъде малко над кръга. Тълпата бе изцяло погълната от стареца, затова никой не се заинтригува от странните движения на Д. Но аз изтръпнах от ужас. Д. бавно изви лице към мен. Видът му бе такъв, сякаш искаше да ми представи свой добър приятел, но аз съвсем не знаех как трябва да се държа. Стоях — силно смутен и зачервен, и се чувствавах като през ученическите си години, когато веднъж забравих думите от пиесата, в която участвах. В дъното на дълбоките очи на Д., който внимателно ме наблюдаваше, блесна пламъче на раздразнение. Той искаше от мен да дам пояснения на небесния пришълец, пояснения за стареца, който продължаваше да се върти около себе си с все сили и напълно сериозно, но пояснения в духа на рая. Ала единственото нещо, което изплува в пламналата ми глава, бе, че старецът е болен от хорея.

Щом наведох тъжно глава и потънах в мълчание, угасна и питащият поглед на работодателя ми. Той разтвори ръката си така, сякаш се разделяше с приятел. След това описа с поглед една вертикална линия — от земята до небето. Накрая и адамовата му ябълка съвсем очевидно се вдигна нагоре. Призракът се бе върнал на небето. Започнах да изгарям от срам, че не изпълних добре служебния си дълг.

Работодателят ми се приближи към мен и каза:

— Хайде да вземем такси и да се прибираме. С Него вече се видях, а и ти се измори.

Отдъхнах си при тия думи, които отбелязаха края на първия ми работен ден. Наистина се чувствавах ужасно преуморен от продължителното напрежение.

Качихме се в едно такси с плътно затворени прозорци и се отправихме към имението на Д. Получих парите за деня и си излязох. Но не тръгнах направо към гарата. Спрях се откъм сенчестата страна на електрическия стълб пред имението и се облегнах. В разгара на залеза, когато небето се оцвети в тъмночервено, в мига, преди да падне пълен мрак, портата на имението се отвори и оттам излезе сестрата с избеляла рокля с къси ръкави и със съвсем нов дамски велосипед. Приблжих се към нея, преди да е успяла да се качи на колелото. Без бялата престилка тя изглеждаше като съвсем обикновена старица, а далеч от композитора не ми се струваше никак мистериозна. На всичко отгоре отстъпи назад, щом ме видя. Нямаше как да се качи на колелото, а явно не желаше да спре, тъй че тръгна пеша, като го буташе. Аз закрачих до нея и поисках заплашително да ми разкаже за болестта на нашия общ работодател. Отначало тя нервно се дърпаше, но аз сграбчих здраво дръжката на велосипеда и тя нямаше какво да прави. Когато отвори уста, ми заприлича на говореща костенурка — грамадната ѝ долна челюст се затваряше с трясък след всяка дума.

— То е дебело бебе с бели памучни ританки, голямо е колкото кенгуру. Казва, че слизало от небето. Това бебе-призрак се страхувало от кучета и полицаи. Викали му Агуи. Дори да забележиш, че е при него, по-добре се прави, че нищо не си видял и хич не те интересува! Имаш работа с ненормален! Ей, и да не го водиш по разни съмнителни места, дори да иска! Остава само да хване и някоя венерическа болест, че тогаз ще я втасаме!

Изчервих се и пуснах дръжката на велосипеда. Сестрата я хвана, натисна педалите с тънките си крака, дръпна силно звънеца и с пълна скорост изчезна в нощния мрак. О-о, дебело бебе с бели памучни ританки, голямо колкото кенгуру!

Когато следващата седмица отново се появих пред композитора, той се втренчи в мен с дълбоките си тъмнокафяви очи и каза:

— Причакал си сестрата и си я разпитвал за Онова, което слиза при мен от небето! Гориш в работата си!

Каза го без укор, но думите му ме объркаха и смутиха.

Този ден се качихме на същата гара на частната железница, само че в обратна посока — извън града, и се запътихме към лунапарка по брега на река Тамагава. Возихме се на най-различни неща. За мой късмет голямото колкото кенгуру бебе слезе от небето при Д. точно когато той се возеше сам на едни влакчета, наречени „небесни вагони“. Тези дървени кабинки, които приличаха на лодки, движени от вятъра, бавно се отлепяха от земята и се издигаха нагоре в небесните висини. Видях от пейката долу, че моят работодател говори нещо с летящия си посетител. Той не пожела да слезе от вагончето, докато съществото, което бе при него, не пое към небето — на няколко пъти ми правеше знак и ме караше да тичам за билети.

От този ден имам още един живописен спомен. Когато прекосихме лунапарка и се насочихме към изхода, композиторът изведнъж смутено се спря на площадката за детско автомобилно рали, току-що циментирана. Изпадна в силна възбуда, като видя, че случайно е оставил отпечатък от подметката си върху цимента. За нищо на света не искаше да помръдне от мястото си, докато не отидох да преговарям с работниците. Договорих се с тях за цената и в крайна сметка успях да му занеса изкъртения циментов отпечатък. Тогава за пръв път се сблъсках с тираничната му натура. Опитвах се да го оправдая, казвах си, че сигурно ще съжалява за грубите си думи, когато се качим във влака.

— Аз не съществувам в рамките на сегашното Време! Поне така е в съзнанието ми. Ти знаеш ли правилата за пътуване в миналото с машината на времето? Ако някой например се върне в света отпреди десет хиляди години, той няма право да оставя в него никакви следи. Защо ли? Ами защото той реално не съществува в истинското Време отпреди десет хиляди години и ако направи нещо, макар и съвсем незначително, ще изкриви историята. Аз самият не живея в настоящото време и затова не бива да оставям никакви следи в него.

— А? Значи сте се отказали да живеете в настоящото Време?

При тези думи работодателят ми се сви като топка за голф, затвори се в себе си и напълно ме презря. Разкайвах се за прекалената си бърливост. Бях прехвърлил границите на позволеното, но това се дължеше на прекалено големия ми интерес към проблемите на Д. Май най-добре ще е да следвам съветите на сестрата — да се правя, че не

разбирам и нищо не ме интересува. Реших отсега нататък да не си завирам носа в тайните на работодателя ми.

След това излязохме още няколко пъти с композитора из Токио и моята нова тактика ми донесе успехи. Сега той сам започна да ме въвлича енергично в проблемите си.

Ето какво се случи един ден. За първи път, откакто бях започнал работа, композиторът ме уведоми за мястото, където щяхме да ходим — луксозен като първокласен хотел жилищен блок в района Дайкан'яма. Трябваше да стигнем до блока, Д. да ме чака в кафенето долу, а аз да се кача сам и да получа нещо, за което той вече се беше уточнил по телефона. Щях да го получа от бившата му жена, която живееше там сама. Почуках на тежката врата, която приличаше на порта на строго охранявана затворническа килия, каквито бях виждал по филмите (по онова време често ходех на кино и дори ми се струва, че около 95 процента от общата си култура черпех от тях). Показа се ниска жена с кръгло румено лице, закачено върху къса, дебела шия. Заповяда ми да си събуя обувките, да вляза вътре и да седна на дивана до прозореца. Помислих си, че така е прието сред хората от елита да се отнасят към непознатите. За да откажа да взема багажа за работодателя ми на вратата и веднага да си тръгна — от мен, синът на бедни хора, се искаше твърде голяма смелост, смелост да се противопоставя на върхушката на японското общество, смелост, равна на тази на месаря, заплашил Луи XIV. Изпълних заповедите на бившата жена на Д. Беше първият случай в живота ми, когато стъпих в такова нещо, което наричаха „дом в американски стил“. Жената ми наля бира. Тя изглеждаше малко по-възрастна от Д., държеше се надменно и високомерно и си придаваше важност, като говореше. Но, общо взето, бе въздебела и кръгла, тъй че не излъчваше никакво достойнство. Беше облечена в памучна подплатена индийска дреха, от която се подаваха дебелите ѝ ръце, а на врата ѝ висеше златна огърлица с диамант, изработена сякаш от майстор-златар в империята на инките. Като си помисля, виждам, че в тези мои наблюдения също се чувствува ясно мирисът на филмите. От прозореца се виждаха улиците около гара Шibuя. Жената ужасно се притесняваше от ярката светлина, която влизаше през прозореца, и дълго се наглася как да седне. Най-сетне се настани, като точно срещу мен лъснаха червено-черните ѝ кръгли крака, и започна да ми задава въпроси като на разпит. Навярно бях

единственият ѝ източник на информация за мъжа, с който се беше разделила. Взех високата чаша, която побираше точно една малка бутилка, и започнах да пия горчивата черна бира, като сърбах, сякаш беше горещо кафе. Отговарях на въпросите ѝ, доколкото можех, но сведенията ми за Д. бяха непълни и несигурни, тъй че не успях да задоволя любопитството на бившата му жена. А когато ме попита дали го посещава киноактрисата, желанието ми да ѝ отговарям се изпари напълно. Стана ми неприятно. Какво я засягаше това, след като се бяха разделили?! Нямаше ли поне малко женска гордост?! Накрая бившата му жена ме попита:

— Има ли още разни призрачни видения?

— Да. Бебе, грамадно колкото кенгуру, с бели памучни ританки. Казвало се Агуи. Сестрата ми каза. Обикновено виси в небето и понякога слиза при Д. — отговорих разпалено на въпроса, но който поне със сигурност можех да кажа нещо.

— Значи Агуи? Да не би да е духът на нашето умряло бебе? Нарича го Агуи, защото бебето ни от раждането до смъртта си успя да изрече само едно нещо: „Агу-у-и!“ Какви капризи! Да нарече така призрака, който го преследва! — бе вледеняващият отговор на жената. От устата ѝ ме лъхна отблъскваща неприятна миризма.

— Нашето бебе се роди с огромен израстък отзад на тила, така че приличаше на човек с две глави. Лекарите поставиха погрешна диагноза — казаха, че имало мозъчна херния. Като чу това, Д. се посъветва с тях и за да предпази мен и себе си от ужасната трагедия, уби детето. Мисля, че вместо мляко му е давал само подсладена вода, колкото и да плаче. Не можеше да свикне с мисълта, че ще бъде наследен от бебе с акъл колкото на едно растение (така предричаше лекарят), и затова го умори. Какъв жесток егоизъм! Не мислите ли, че е така?! При аутопсията обаче се оказа, че израстъкът е най-обикновен доброкачествен тумор. Това беше голям шок за Д. и оттогава се появиха призрачните му видения. Изпари се смелостта му, която подхранваше егоизма му. И както преди това отне на детето правото на живот, сега лиши себе си от правото да живее активно. Не, не се самоуби. Само избяга от действителността в света на призрачните видения. Но могат ли ръцете, изцапани с кръв, да станат чисти, дори да се криеш от действителността?! Опитва се да се залъгва с Агуи, но ръцете му са изцапани.

Стана ми неловко за работодателя ми, докато слушах жестоката преценка на бившата му жена. Обърнах се към нея — лицето ѝ беше станало още по-червено, навярно възбудено от собственото и красноречие — и ѝ нанесох удар:

— А вие къде бяхте тогава? Нали вие сте майката!

— Родих с цезарово сечение и около седмица бях в кома с висока температура. Тъй, че когато дойдох на себе си, всичко бе вече свършило — прие тя предизвикателството и се запъти към кухнята. — Искате ли още бира?

— Не, благодаря ви. Бих ви помолил само да ми дадете това, което трябва да занеса на Д.

— Добре. Тогава почакайте малко. Трябва да си изплакна устата. Имам пиорея и през десет минути трябва да си плакна устата. Сигурно мирише непонятно?

Получих от бившата жена на Д. плик с месингов ключ вътре. Когато се наведох да си завържа връзките на обувките, тя попита зад гърба ми в кои университет уча, спомена някакъв вестник и каза важно.

— Чух, че във вашето общежитие никой не се е абонира за него! Скоро баща ми ще стане собственик.

Отминах думите ѝ с мълчаливо презрение.

Канех се да се кача в асансьора, когато в миг остро съмнение прободеше гърдите ми като с нож, сякаш бях направен от масло. Трябваше да помисля. Затова реших да се откажа от асансьора и да сляза по стълбите. Ако бившата му жена беше права за неговото състояние, то нямаше ли опасност Д. да отвори с този месингов ключ някаква кутийка, да извади от нея цианкалий и да се самоубие? Така, без да стигна до никакво решение, заставах пред Д. в кафенето долу. Той седеше с притворени очи, без да се докосва до чашата с чай... Д. отричаше факта на своето съществуване в това Време и твърдеше, че е пришълец от друго Време, тъй че едва ли би могъл да схване материалната същност на Времето, в което живееха хората около него.

— Ходих при нея — казах с твърдото решение да го излъжа. — Досега бърбихме за разни неща, но тя така и не ми даде нищо.

Работодателят ме изгледа със спокоен израз на лицето, но в дъното на дълбоките му очи като изплашено малко псе пробягна сянка. Докато се возихме в таксито, през цялото време поглеждах скришом

към него и мълчах, обзет от силно вълнение. Той с нищо не показва дали бе разкрил лъжата ми. А в джоба на ризата ми тежеше месинговият ключ.

Задържах ключа само седмица. Бях започнал вече да мисля, че предположението за самоубийството на Д. е изблик на сантименталност от моя страна, а и се изплаших, че може да попита бившата си жена, тъй че сложих ключа в луксозен плик и го изпратих в имението му с бърза поща.

Когато на следващия ден със свито сърце отидох в имението, заварих Д. да изгаря на бунището пред пристройката грамадна копаноти. Трябва да бяха неговите собствени композиции. Изглежда, ги беше извадил с ключа. Този ден не отидохме никъде. Вместо това помогнах на Д. да изгори всички ноти. След това изкопах дупка и започнах да заривам пепелта. В този миг работодателят ми заговори с тих и нисък глас сякаш сам на себе си. Призракът отново бе слязъл от небето при него. Небесното чудовище с несъмнено милото име Агуи остана при работодателя ми десетина минути.

Всеки път, когато излизахме заедно и Д. общуваше с бебето призрак, което слизаше от небето, аз вървах на няколко крачки отзад и встрани от него, за да не им преча, но успях да изпълня първоначалните му заръки само наполовина — не се учудвах, но не можах да свикна с одобрителното кимане. В крайна сметка Д., изглежда, се примири с това. Работата ми се оказа дори по-лека, отколкото предполагагах. Композиторът не приличаше на човек, който би направил скандал. Ние кръстосвахме спокойно токийските улици и думите на баща му започнаха да ми се струват нелепи. Бях успял вече да си купя московското издание на „Очарована душа“, но никак не ми се щеше да се отказвам от чудесната си работа. Двамата с работодателя ми ходехме на най-различни места. Д. искаше да разгледа отново всички концертни зали, където бяха изпълнявани негови произведения; един ден отидохме дори до училището, което беше завършил. Посещавахме местата, където се беше забавлявал на времето — кръчми, кина, закрити басейни; стигахме до тях и се връщяхме обратно, без да влизаме вътре. Освен това Д. обичаше да се вози на различни превозни средства — обиколихме например всички линии на метрото. Под земята бебето небесно чудовище нямаше как да ни намери и аз можех спокойно да се наслаждавам на пътуването. Е,

когато срещаме по пътя си полицаи или куче, изтръпвам от напрежение, защото ми идваха наум думите на сестрата, но за щастие това не съвпаднаше с появата на Агуи. Открих сам за себе си, че съм заобичал работата си. Не че обичах работодателя си Д. или пък неговия призрак — бебето с големина на кенгуру, — просто ми харесваше работата.

Един ден композиторът ме попита дали не бих направил кратко пътуване заради него. Разбира се, пътните разноски щеше да поеме той, а освен това щеше да ми плати четворно — двойно за двата дни, тъй като трябваше да пренощувам в хотел. Целта на пътуването беше да отида в Киото и да се срещна вместо него с бившата му любовница — киноактрисата. Приех с радост и въодушевление. Така започна моето комично и патетично пътуване.

Д. ми даде адреса на хотела, който тя му бе изпратила в писмо, и ми съобщи деня, когато щеше да го чака. След това ми обясни какво трябва да й предам; той по същество не живее в сегашно Време, дошъл е в него с машината на времето от бъдещето, отдалечено на десет хиляди години от нас, и затова няма право да пише дори писма, защото така ще остави следи от новото си съществуване. Запомних наизуст всичко, което трябваше да съобщя на киноактрисата.

За щастие късно вечерта успях да се срещна с нея в хотелското барче в Киото, да й разкажа за работата си и да й обясня защо самият Д. не може да дойде. Запознах я с възгледите му за Времето и й предадох дума по дума всичко, което ми беше заръчал да й кажа.

— Д. ви моли да не свързвате сегашния му развод с онова, което ви е обещал. Каза, че не може да се срещне с вас, тъй като не живее в нашето Време — промълвих със зачервено лице, като ясно осъзнавах цялата сложност на задачата си.

— Хм, хм... Моят малък Д. Интересно, а какво мислите вие самият? Дошли сте чак до Киото! — попита киноактрисата.

— Мисля, че са някакви капризи — отговорих с думите на бившата жена на Д.

— Да, това е в неговия стил! Сега и спрямо вас се държи така — да ви изпраща тук с подобно поръчение!

— Аз съм нает на работа и получавам пари.

— Какво пиете? Опитайте малко коняк.

Последвах съвета ѝ. Дотогава пиех черна бира, като тази в дома на бившата жена на Д., но бях помолил да сложат вътре яйце, за да я омекотят. Срещата с любовницата на Д., кой знае защо, бе предизвикала в съзнанието ми асоциация с дома на бившата му жена като психологически удар в билиярда. Киноактрисата пиеше коняк от самото начало. За пръв път в живота си пих вносен коняк.

— Какъв е този призрак, който му се явява. Това бебе, голямо колкото кенгуру. Рагби ли беше?

— Агуи. Това е било единственото, което е произнесло през живота си.

— Значи Д. е решил, че то е съобщило името си?! Какъв нежен баща! Ако това бебе се беше родило нормално, Д. щеше да се разведе и да се ожени за мен. Дори в деня, когато се роди, бяхме двамата заедно в леглото в хотела. Тогава се обадиха по телефона и ни съобщиха ужасната новина. Д. скочи и отиде в болницата. И оттогава не се е обаждал — при тези думи киноактрисата отпи голяма глътка коняк, взе бутилката „Хенеси“ от масата, наля си отново пълна чаша, сякаш бе плодов сок, и на един дъх я пресуши.

Нашата маса беше скрита зад витринката с цигари на бара. На стената до мен висеше лъчезарен плакат, на който киноактрисата рекламираше бира. Актрисата от плаката със сърцевидно лице и чувствен нос сияеше в злато като бирата. Жената пред мен не изглеждаше толкова ослепителна, на челото ѝ, точно под косата, имаше дълбока вдлъбнатина, в която можеше да влезе пръст на възрастен човек, но именно това я караше да изглежда много по човешки, отколкото образа от плаката.

От главата ѝ не излизаше мисълта за бебето.

— Да умреш, преди да си извършил каквото и да било човешко действие, да умреш без спомени, без преживявания — е страшно, нали? Това е смъртта на едно бебе. Страшно е, нали?!

— Не е страшно за самото бебе — измърморих смутено.

— Да, но ако си помислиш за света след смъртта... — каза актрисата. В логиката ѝ имаше много залитания. — Ако той съществува, то духовете на умрелите вечно живеят в него със спомените си; живеят такива, каквито са били в мига на смъртта. А

духът на едно нищо неразбиращо бебе — какво ли прави след смъртта?! С какви спомени преминава във вечността?

Пиех коняка си смутен и потънал в мълчание.

— Изпитвам страх от смъртта и често мисля за тези неща. Не се презирайте за това, че не можете веднага да отговорите на съмненията ми. Знаете ли, струва ми се, че от мига на смъртта на бебето Д. е решил да не си създава нови спомени, сякаш също е мъртъв, и затова се е отказал да съществува активно в реалното Време. В замяна на това той се стреми постепенно да създаде спомени на бебето призрак и го вика при себе си в различни краища на Токио.

Точно така мислех и аз. В сърцето си почувствувах, че тази пияна актриса с дълбока вдлъбнатина на челото беше способен психолог. Несъмнено по характер тя подходеше повече на композитора Д., отколкото онази червендалеста жена — дъщерята на човека, който ламтеше да стане вестникарски бос. В този миг усетих, че дори в Киото, в отсъствието на работодателя ми, продължавам да мисля за него — като предан слуга. И през цялото време, докато разговаряхме с актрисата, от главата ми не излизаше мисълта за призрака, чието появяване очаквах с напрежение винаги, когато излизахме с Д.

Дойде време да затварят бара, а аз още не си бях запазил стая в хотела. По-рано не бях ходил в хотел и не знаех как става това. Но благодарение на актрисата, чието лице бе добре познато тук, успях все пак да получа стая. Когато стигнахме с асансьора до етаж, актрисата ме покани в стаята си да пийнем още по чашка. За това, което се случи оттам нататък, в пияната ми глава останаха някакви комични и патетични спомени.

Тя ме сложи да седна на един стол, после се върна към вратата, огледа коридора, изгаси лампата в стаята, отново я светна, седна на леглото, за да опита пружината, пусна за малко водата в банята — изобщо извърши ред несвързани действия. Най-накрая седна до мен, наля ми обещаната чашка, а на себе си сипа кока-кола и започна да ми разправя за някакъв мъж, който я преследвал, когато вече се любела с Д.; как преспала с него, а Д., като разбрал, така я ударил, че ѝ се разклатили зъбите. После ме попита дали студентите си падат по секса. Отговорих ѝ, че зависи от студентите. Изведнъж актрисата възприе позата на майка, която гълчи детето си, че не е легнало толкова късно, и ми каза да потърся стаята си и да си лягам. Пожелав ѝ лека нощ,

прибрах се в своята стая, гмурнах се в леглото и веднага заспах. На разсъмване се събудих — гърлото ми гореше.

Но най-комичното и патетичното се случи след това. Щом се събудих, през главата ми мина мисълта, че актрисата ме бе поканила в стаята си предишната нощ с желанието да прелъсти един студент, изгарящ за секс. В този миг в мен пламна ярост и отчайващо желание. Още не бях спал с жена.

Бях пиян от първото Хенеси в живота си и в главата ми беше нахлула отровната страст на осемнадесетгодишните. Беше пет часът сутринта и по коридорите на хотела нямаше жива душа. Хукнах като разярена пантера и стъпките ми отекнаха в празния коридор. Хвърлих се към стаята на актрисата — вратата беше полуотворена. Врълхлетях вътре — тя седеше с гръб към мен пред тоалетката с козметични принадлежности. Какво трябваше да направя?! Промъкнах се до нея, разтворих ръце и я сграбчих за врата. В този миг тя се обърна — на лицето ѝ сияеше широка усмивка. Стана, взе ръцете ми в своите, разклати ги дружелюбно, сякаш посрещаше скъп гост, и пропя: „Добро утро! Добро утро! Добро утро!“ Сетне ме сложи да седна, придърпа масичката за сервиране и така — гримирана наполовина — се нагласи до мен да закусва. Разделихме си двамата кафето и препечения хляб, които бяха успели вече да ѝ сервират. Прегледахме и сутрешния вестник. По едно време тя се обърна към мен и ми каза съвсем мило: „Ти одеве май искаше да ме изнасилиш, а?“ Спуснах се към вратата, а тя продължи да се гримира. Дотърчах до своята стая и се гмурнах в леглото, като се тресях, сякаш бял болен от малария.

Опасявах се, че Д. ще научи за този инцидент, но след това между нас нито веднъж не стана дума за киноактрисата. Слава богу, можех спокойно да продължа работата си.

Дойде зимата. Този следобед бяхме реши ли да обиколим именията и полята около дома на Д. с велосипеди. Аз карах един ръждясал стар велосипед, а Д. бе взел новото лъскаво колело на сестрата. Правихме кръгове около дома му, като все повече увеличавахме радиуса; завирахме се между току-що построените нови блокове, катерехме се по хълмовете сред околните поля. Бяхме потни, чувствувахме се разтоварени, въодушевлението ни нарастваше. Като

казвам „ние“, включвам и Д., защото през този ден не само аз, но и той беше в изключително ведро настроение и дори си подсвиркваше с уста една соната за флейта и клавесин от Бах. Беше Сицилиана. В гимназията, преди да започнат изпитите, свирех на флейта и знаех добре тази соната. Така и не можах да стана добър флейтист, но оттогава получих лошия навик да издавам напред горната си устна като тапир. Някои от приятелите ми твърдяха, че това се дължало на изпъкналата ми горна челюст. И все пак истина е, че повечето флейтисти приличат на тапири.

Носех се плавно с колелото и започнах да пригласям на Д. Оказа се обаче трудно едновременно да карам колело и да свиря с уста, така че след малко започнах да се задъхвам, а мелодията ми зазвуча на пресекулки. Но Д. продължаваше да си тананика гладко и с лекота. Засрамено млъкнах, а Д. се обърна към мен така, както си свиреше със закръглени устни, като шаран, който си поема въздух, и ми се усмихна. Вярно е, че имаше разлика в колелата, но все пак Д. беше двадесет и осем годишен дребен болен човек, а аз — осемнадесетгодишен студент, слаб и висок. Тъй че съвсем неестествено беше да се изморя пръв, да остана без дихание. Беше несправедливо и възмутително. Ведрото ми настроение мигновено се помрачи и аз изпитах дълбока омраза към цялата си работа.

Причерня ми от злоба и с все сила натиснах педалите. На всичко отгоре нарочно се проврях в тясна пътечка, покрита с чакъл, между зеленчуковите градини. След малко се обърнах назад — работодателят ми се бе навел с цялото тяло напред, голямата му глава се поклащаше върху тесните рамене и той с все сили се мъчеше да ме настигне. Спрях, като се опрях с единия крак в телената ограда из зеленчуковата градина, за да го изчакам. Изпитах остър срам заради детинския номер, който му бях скроил.

Работодаателят ми се приближаваше стремглаво към мен, като продължаваше да поклаща глава. В този миг разбрах, че призракът е при него. Той караше плътно в левия край на пътечката, а призракът препускаше или летеше от дясната страна на колелото. Д. бе обърнал глава към Него и му шепнеше нещо оживено, сякаш за да му вдъхне кураж, а отстрани изглеждаше, че клати глава. Приличаше на човек, който кара встрани от състезател по маратон и му подвиква окуражаващо и ободряващо. Помислих си, че прави така, защото си

внушава, че Агуи тича до колелото му. Навярно това странно бебе с бели памучни ританки, голямо колкото кенгуру, се носеше до него с големи кенгурови стъпки. Побиха ме тръпки. Отблъснах се с крак от телената ограда и подкарах колелото напред в очакване работодателят ми и неговото призрачно чудовище Агуи да ме настигнат.

Не че бях започнал наистина да вярвам в съществуването на въображаемото бебе. Заклел се бях да се пазя да не загубя здравия си разум и да внимавам по съвета на сестрата да не стане като в някой малко сериозен невротичен фарс: лудият си е луд, но в крайна сметка и психиатърът от лудницата се побърква; придържах се последователно към тази позиция. А да не би този ненормален композитор съвсем съзнателно и хладнокръвно да разиграва спектакъл с колелото, за да ме накара да повярвам в лъжата, която веднъж вече беше казал?! Дори си помислих: горкият, сигурно не му е лесно! Ето защо продължавах да спазвам разумна дистанция. И въпреки всичко с мен се случи нещо странно.

Ето как започна. Както си карахме по тясната пътечка между зеленчуковите градини — аз на около метър пред Д., — изведнъж съвсем неочаквано и неотвратимо върху пас се изля като проливен дъжд силен кучешки лай. Вдигнах очи и видях, че по пътечката към нас се приближава глутница кучета. Бяха десетина млади и яки добермана, високи около петдесет-шестдесет сантиметра. Те препускаха едно до друго по тясната пътечка и надаваха свиреп вой. Зад тях с последни сили се мъкнеше някакъв човек със зелени работни дрехи и ги държеше на тънка черна кожена верижка — но не беше ясно дали той ги води, или пък те го влачат след себе си. Черни песове с лъскава козина като тюлени, с едва забележими шоколадови ивици от муцуните към гърдите, с къси отрязани опашки! Те препускаха силно наведени напред, обзети от дива агресивност; дишаха тежко и настъпваха към нас с яростен вой, от който им излизаше пяна на муцуните. Зад зеленчуковите градини се простираха широки поля. Навярно мъжът ги беше водил там да ги тренира и сега ги прибираше вкъщи.

Изтръпнах от ужас. Слязох от колелото и безпомощно загледах телената ограда. Тя стигаше до гърдите ми — бе невъзможно дори за мен да я прескоча, а какво оставаше за дребен човек като композитора. В пламналата ми глава, парализирана от отровата на ужаса, за миг ясно

се очерта картината на трагедията, която щеше да се случи само след няколко секунди. Щом се приближат песовете, Д. ще се изплаши, че неговото Агуи ще бъде нападнато от онова, от което най-много се страхуваше. Ще чуе навярно плача на бебето, стреснато от кучешката глутница. Не ще и съмнение, че ще се хвърли върху песовете, за да защити своето бебе. И тогава ще бъде разкъсан на парчета от свирепите добермани. Или може би ще се опита да избяга заедно с бебето, но когато понечи да прескочи телената ограда, те ще го настигнат и ще се случи пак същото. Тресях се от предчувствия за смразяващата трагедия. Докато стоях така, без да предприема нищо, черношоколадовите сатанински песове вече плътно се приближиха — настръхнали, жестоки, разкъсващи въздуха с чудовищните си челюсти; чувах как острите им нокти дращят по чакъла. В този миг разбрах, че не мога да направя нищо нито за Д., нито за бебето му. Размекнах се като перверзен тип, заловен на местопрестъплението, и бях погълнат от мрака на своя ужас. Започнах да отстъпвам назад към оградата, докато не почувствувах в гърба си телта, сложих пред себе си велосипеда като защитна стена и затворих очи. Когато ме лъхна вонята на кръвожадните зверове и в ушите ми закънтяха техните стъпки и рев, изведнъж под плътно затворените ми клепачи закапаха сълзи. Вълната на ужаса ме заля и ме отнесе в небитието...

Някой сложи ръка на рамото ми — с нежност и сърдечна доброта, които внушаваха доверие. Стори ми се, че е Агуи. Не, това беше ръката на моя работодател. Не бе имало никаква ужасяваща трагедия — той бе пуснал сатанинските песове да профучат покрай него. Въпреки това под затворените ми клепачи се събираха сълзи и аз продължавах да плача. На моите години не биваше да плача пред чужди хора, но ужасът за миг ме върна в детството. Сетне двамата с Д. (той вече не обръщаше внимание на Агуи — навярно бебето си беше отишло, докато аз плачех) тръгнахме бавно покрай телената ограда, като бутахме велосипедите си — посърнали и мълчаливи, сякаш бяхме пленници в концентрационен лагер; тръгнахме към ливадите, където хората играеха бейзбол и тренираха кучетата си. Оставихме настрани колелата и се опънахме на тревата. Потокът от сълзи бе измил гордостта ми, непокорството, съмнението. Д. също не беше вече нащрек с мен. Сложих ръце под главата си и притворих очи — след сълзите главата ми се стори учудващо лека. Д. лежеше до мен,

облегнат на лакът, и ми разказваше за света на Агуи, като надничаше в лицето ми.

— Знаеш ли стихотворението на Накахара Чуа „Срам“^[1]?

*В печалното небе
всред сплетените клони
са скупчени душите
на мъртвите деца.
Очи притварям — и
мамонтови стада
препускат над полята.
Старинен странен сън.*

Мисля, че това е една страна от света на моето умряло бебе. Освен това виждал ли си гравюрите на Уилям Блейк? Особено „Христос отхвърля пира на сатаната“ или пък „Утринните звезди пеят в хор?“ И на двете гравюри в небето са изобразени човешки същества — толкова реални, колкото и тези на земята. Струва ми се, че те също внушават един аспект от света, който аз виждам. Веднъж в една картина на Дали открих нещо много близко до моя свят — в небето, на стотина метра над земята, се носеха различни полупрозрачни същества, които излъчваха сияние с цвета на бяла слонова кост. Ето това е моят свят. А съществата, изпълнили небето и плуващи в него всред снопове светлина, са онези, които сме изгубили в живота си на земята. Те блещукат като амеби, гледани под микроскоп, и обитават небесните простори ма около сто метра височина над земята. Понякога слизат оттам при нас — като нашето Агуи (каза „нашето“ и аз не възразих, но това не означава, че приемах думите му). За да могат очите ти да ги видят и ушите ти да ги чуят, когато слязат при пас на земята, трябва да се жертвуваш. Но има мигове, когато и без жертви, и без усилия човек прозира. Както беше с теб преди малко.

Без жертви, без усилия, само с малко сълзи — сякаш искаше да каже работодателят ми. В същност сълзите ми бяха породени от ужаса и в глобалната безпомощност пред дълга, които не изпълних; плачех, обзет от смътен страх пред реалните трудности, които отсега нататък ми предстояха в живота (бях се провалил в първата работа, която ми

носеше пари, в този т.нар. модел на истинския живот да защитя лудия композитор; това ме изпълваше с тягостни предчувствия; че няма да се справя с трудните задачи, които животът ми готвеше в бъдеще). Не се опитах да разубеждавам работодателя си. Продължавах да го слушам кротко.

— Ти си съвсем млад и сигурно в твоя живот няма още такова същество, което да си загубил, да не можеш да забравиш, всеки миг от живота си болезнено да усещаш отсъствието му. Стометрова небесна висина все още не означава за теб нищо друго освен небе! Но запомни: това е склад, който само засега е празен. А може би все пак си загубил нещо скъпо за сърцето ти?

Кой знае защо, в този миг си спомних за бившата му любовница — киноактрисата с вдлъбнатината на челото, с която тъй странно се срещнах в Киото. Е, естествено, не можех да твърдя, че в нейно лице съм изгубил нещо много важно за себе си! Просто сълзите бяха разяли главата ми и пчелите на сантименталността се бяха промъкнали в пукнатините и дупките.

— Губил ли си скъпо същество? — настойчиво попита работодателят ми за първи път, откакто се познавахме.

Реших да кажа нещо глупаво, за да прикрия смущението си.

— Загубих един котарак.

— Сиамски ли?

— Ами, обикновен котарак на оранжеви ивици! Изчезна преди седмица.

— Седмица, казваш... Още може да се върне! Не им ли е сега времето да скитат?

— И аз мисля така, но ми се струва, че няма да се върне!

— Защо?

— Той беше силен котарак и си имаше свои владения. А днес сутринта видях една хилава котка да се разхожда съвсем спокойно из неговите владения. Не, няма да се върне котаракът!

В този миг си дадох сметка, че вместо с чувство за хумор разказвах историята за моя котарак с пресипнал от мъка глас.

— Значи в твоето небе плува един котарак — каза работодателят ми напълно сериозно.

Затворих очи и си представих полупрозрачен котарак, голям колкото аеростат, който се рее из небето и пръска светлина — бяла като слонова кост. Изглеждаше смешно, но ми стана някак мило.

— Броят на съществата, които висят в небето над нас, се увеличава със стремителна бързина. За да предотвратя това, след смъртта на моето бебе аз престанах да живея в реалното Време на земния живот. И тъй като не живея вече в това време, не срещам никого и никого не губя; небето на сто метра над мен не че пременя — каза работодателят ми съвсем умиротворително.

Само този разплут котарак на оранжеви ивици ли се намира в моето небе? — мислех си. Отворих широко очи и вдигнах поглед към ясното предзалезно зимно небе, но от страх отново ги затворих. Мина ми през главата някаква детинска мисъл: ами какво ще стане, ако наистина видя в небето светлината на онези, които губим във Времето на земния свят?! Изплаших се от себе си — такъв, какъвто щях да стана, след като ги видя.

Лежахме още дълго на тревата — две сродил души, обвързани заедно с пасивния кръг на тъгата. Постепенно възвърнах душевното си равновесие.

Не ми отиваше на мен — осемнадесетгодишния прагматик — да се поддавам на влиянието на ненормалния композитор! — осъждах сам себе си. И все пак тогава май така и не успях да възвърна напълно душевното си равновесие. В този ден, когато ме полазиха тръпки на непонятен за мен страх, бях най-близо до емоционалния свят на моя работодател, най-близо до скупчените белезникави светлини в небето на сто метра над земята. Толкова близо, че в мен останаха последствията от болестта.

Така дойде и последният ден на нашата връзка. Бе точно преди Коледа. Бях получил от Д. един ден предварително подарък — ръчен часовник, и затова си спомням много добре датата. Следобед в продължение на около половин час валя ситен пухкав сняг. Отидохме на Гиндза, но там вече пълпеха тълпите, затова решихме да се вдигнем до пристанището в Токийския залив. Д. искаше да види някакъв чилийски товарен кораб, който трябвало да хвърли котва същия ден. А на мен ми се искаше да се кача на някой кораб, защото си представях как блестят върху палубата падналите снежинки. Тръгнахме пеша от Гиндза към пристанището. Точно когато минавахме покрай Кабуки-

дза, Д. се загледа в черното небе, откъдето продължаваше да се сипе сняг. В този миг при него слезе Агуи. Аз, както винаги, вървах на няколко крачки в страни и зад Д., и неговия призрак. Така стигнахме до голямо кръстовище. Точно когато Д. и призракът му стъпиха на уличното платно, светофарът се смени. Д. спря. В същия миг се понесоха грамадните и тромави като слонове камиони, пренасящи новогодишни стоки. И тогава, тогава изведнъж Д. нададе вик, простря ръце напред, сякаш искаше да защити някого, и се хвърли между камионите. Всичко стана мигновено — сякаш изскочи пружина. Гледах тъпо от страни.

— Самоубийство! Той се самоуби! — развика се с треперещ глас някакъв мъж до мен.

Нямах време да мисля дали е самоубийство, или не. Кръстовището се задръсти с грамадни натоварени камиони-слонове, а аз стоях на колене до Д., държах кървящото му тяло и се тресях като псе. Не знаех какво да правя. Дотърча някакъв полицаи, сетне отново изчезна. Д. не беше още мъртъв. Но изглеждаше по-ужасно, отколкото ако беше умрял. Той умираше — умираше върху мокрия от снега паваж в локви кръв и някаква течност като дървесна смола. Снежното небе се разцепи и от него като в испанска катедрала се посипа величествена светлина; освети кръвта и тя заблестя като най-глупашко олио. Студът и любопитството се бореха върху лицата на хората и постепенно около нас се натрупа тълпа от зяпачи с изпръхнала кожа — всички се бяха вторачили в моя работодател, а над главите ни се носеха като звънчета звуците на коледната песничка „Джингъл белс“ подобно на ято изплашени гълъби. Продължавах да стоя на колене край Д. и, кой знае защо, се вслушвах в далечината — отнякъде се носеха викове. Хората около мен се бяха умълчали, сковани от студ, и виковете звучаха чуждо и без смисъл. Никога след това не ми се случи да наостря така уши, никога повече не чух подобни викове.

Скоро дойде линейката. Качиха в нея работодателя ми — в безсъзнание. Беше изцапан с кръв и кал, цялото му тяло се беше сякаш свило от силния шок, а белите подметки на спортните обувки му придаваха вид на ранен слепец. В линейката се качихме аз, лекарят, членът на противопожарната охрана и някакъв юноша на моята възраст. Оказа се, че е шофьорът на тежкотоварния камион, който беше блъснал Д. Изглеждаше съвсем смутен и объркан. Линейката започна

да си пробива път през разнородната човешка тълпа по Гиндза. Скоро прочетох някакви статистики, от които разбрах, че през онази година на Гиндза е имало рекорден брой хора. Щом чуех сирената, те спираха и ни изпращаха с очи, лицата им изразяваха сдържана загриженост. Гледах ги и в някакво кътче на сбърканата ми глава ме бодна мисълта, че така наречената загадъчна японска усмивка в същност не съществува, макар да изглежда истинска. А през това време Д. така и не дойде на себе си — лежеше на наклоненото легло в линейката, кръвта му изтичаше и той бавно се приближаваше към смъртта. Най-сетне стигнахме болницата. Санитарите качиха Д. на носилка и го занесоха някъде навътре. Кой знае откъде, отново се появи полицаят от Гиндза и започна да ми задава въпроси. Чак тогава ми разрешиха да отида до стаята, където беше пренесен Д. Отпред имаше пейка, на която вече се бе настанил шофьорът. Седнах до него и зачаках. Отначало той започна да се оплаква, че всичко му се обърквало и не можел да си свърши работата, но след около два часа проплака съвсем по детски, че оглади ял и това някак охлади враждебното ми чувство към него. След още известно време се появи банкерът с жена си и трите си дъщери, облечени явно за някакво тържество. Те минаха покрай нас, без да ни обърнат внимание. И четирите жени бяха ниски и закръглени, с червендалести лица — като бившата жена на Д. През цялото време, докато чаках, ме глождеше съмнение. Дали пък работодателят ми от самото начало не бе решил да се самоубие? Преди да стори това, бе уредил всичко с бившата си жена и с любовницата си, бе изгорил партитурите на своите произведения, бе обиколил всички места, с които го свързваха някакви спомени, а мене беше наел, защото имаше нужда от някакъв добряк да го съпровожда! И всичките тези истории за призрачното бебе, което виси на сто метра над земята, беше измислил, само за да ми хвърли прах в очите?! Излиза, че аз съм му послужил само за да се самоубие! Младият шофьор бе задрямал на рамото ми и от време на време се разтърсваше от конвулсии. Сигурно сънуваше кошмари — как връхлита с камиона си върху човек.

Късно вечерта банкерът се показва на вратата на болничната стая и ме повика. Внимателно магнах главата на шофьора от рамото си и станах. Банкерът ми плати парите за този ден и ме покани в стаята. Д. лежеше на леглото и от ноздрите му стърчаха гумени тръбички, сякаш

искаше да ме разсмее. Неволно отстъпих назад пред вида на опушеното му черно лице. Но чувствувах, че не мога да се отърся от ужасното съмнение, което ме беше обзело, и попитах моя умиращ работодател:

— Само затова ли ме нае на работа — да се самоубиеш! А цялата история с Агуи беше само прикритие, така ли?!

И в този миг, задавян от сълзи, изкрещях нещо съвсем неочаквано за самия себе си:

— Почти ти бях повярвал за Агуи!

По смаленото черно лице на Д. пробяга лека усмивка — малко подигравателна, но в същото време пълна с приятелско съчувствие. Тя се отрази в замъглените ми от сълзи очи. Банкерът ме изведе от стаята. Изтрих сълзите си и реших да се прибера вкъщи. Младият шофьор продължаваше да спи на пейката, силно наклонен на едната страна. Пуснах в джоба му банкнотата от хиляда йени, която бях получил. На следващия ден във вечерните вестници се появи съобщение за смъртта на композитора.

И така, един ден през пролетта, както си вървах по улицата, съвсем неочаквано, без каквато и да било причина, някакви хлапета се уплашиха от мен и ме замериха с камък. Не зная с какво им внуших страх. Важното е, че децата, обзети от ужас, бяха станали агресивни и ме замериха с камък, голям колкото юмрук. Свлякох се на колене и с ръка напипах над окото си бучка разкъсана плът, а със здравето си око наблюдавах как кръвта ми се стича и попива бавно в мръсната земя, сякаш я привлича с магнит. В този миг усетих как едно мило и родно същество, голямо колкото кенгуру, се вдигна от земята и се понесе към прозрачното зимно небе, трептящо като сълза. Довиждане, Агуи! — прошепнах в сърцето си, неочаквано за самия себе си. Омразата ми към непознатите хлапета изведнъж се стопи. Разбрах, че през тези десет години времето бе запълнило небето зад мен с белезникави фигури. И те не излъчваха просто невинна светлина.

В мига на тази благородна жертва, когато бях ударен от децата, в този единствен миг, бях надарен със силата да усетя съществуването, което слезе от небето над мен.

[1] Накахара Чуа (1907–1937) — известен японски поет
символист. Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.